

DATUM
2013-06-26
ERT DATUM
2013-04-10

DIARIENR
2013/105-4
ER BETECKNING
Ju2013/2761/DOM

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Brottmålsprocessen (SOU 2013:17)

Straffprocessutredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av brottmålsprocessen i syfte att överväga åtgärder för att skapa ett mer ändamålsenligt brottmålsförfarande. Utredaren har i sitt betänkande angett att hans övergripande mål har varit att föreslå förändringar som innebär att processen blir bättre för de enskilda som berörs av denna. I betänkandet anges vidare att förslagen har grundats på följande utgångspunkter:

- Tydligare roller i processen
- En behovsanpassad handläggning
- En förutsebar process med tidiga åtgärder
- Ett ökat ansvar för parterna
- En helhetssyn i rättskedjan
- Ett genomtänkt och konsekvent genomförande

Statskontoret samtycker med utredningen om att dessa utgångspunkter i sig kan ligga till grund för förslag för att förbättra förutsättningarna att nå de mål som riksdagen och regeringen har angett för brottmålsprocessen.

Statskontoret konstaterar att Straffprocessutredningen lämnar en lång rad förslag. Sammantaget innebär de en omvälvande reform, som kommer att kräva en lång tids förberedelser såväl som handlingskraft i genomförandet för att utfallet ska bli det utredningen har avsett. Det är därför anmärkningsvärt att de prognosticerade ekonomiska effekterna av reformen är så begränsade. De kostnadsminskningar som utredningen förutser är små och ligger långt fram i tiden, samtidigt som Åklagarmyndighetens omställningskostnader i samband med reformen är stora. Det finns en uppenbar risk att förslagets ekonomiska effekter blir negativ.

Vidare kan man konstatera att det visserligen finns vinster för de inblandade parterna, till exempel att en misstänkt ska kunna få avgiftsfri juridiskt stöd om åtal väcks. På samma sätt är det en fördel för målsägaren att enskilda anspråk ska utredas redan under förundersökningen. Vi kan dock konstatera att det även finns ett antal förslag som kommer att innebära konkreta nack-

delar för parterna. Det gäller exempelvis de förändrade bestämmelserna om utevarohandläggning, det vill säga att kunna döma någon i dennes frånvaro. Det gäller även begränsningarna i rätten till målsägarbiträde.

För Kriminalvården, Polisen och Åklagarmyndigheten kommer förslagen att innebära omfattande förändringar av arbetssättet, det gäller till exempel tidsgränser, rådgivningsinsatser och anpassning av IT-stöd. Det är i huvudsak domstolarna som lyfts av ett antal arbetsuppgifter.

Statskontoret anser att det finns risker med att genomföra en så stor reform med relativt osäkra ekonomiska konsekvenser om inte genomförandet och övergångslösningar utreds mer i detalj. Statskontoret vill därför vare sig bifalla eller avstyrka Straffprocessutredningens förslag i sin helhet. Ett genomförande av en så här stor reform kräver ett mer omfattande underlag för hur det ska genomföras. Dessutom bör en så stor reform utmynna i ökad effektivitet, till exempel i kostnadseffektivitet eller rättssäkerhet, för att reformen ska kunna motiveras för de inblandade parterna. Statskontoret har i det sammanhanget farhågor kring den omformning av brottmålsprocessen som Straffprocessutredningen föreslår.

Ställföreträdande generaldirektör Mikael Halápi har beslutat i detta ärende. Chefsjurist Johan Sørensson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Mikael Halápi

Johan Sørensson